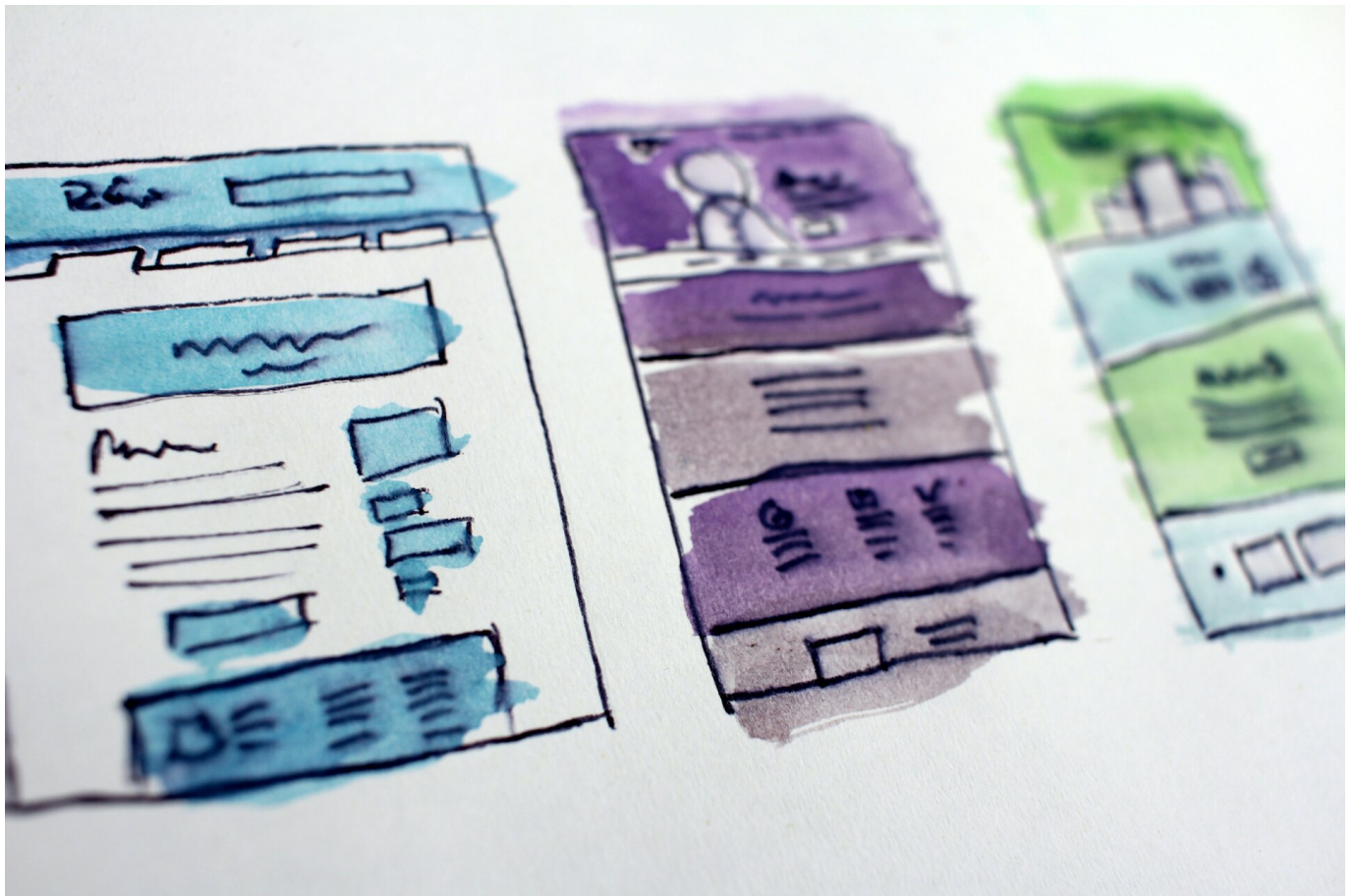

Projektowanie stron internetowych – typografia i kolorystyka

- [Wprowadzenie](#)
- [Przeczytaj](#)
- [Film edukacyjny](#)
- [Sprawdź się](#)
- [Dla nauczyciela](#)

Projektowanie stron internetowych – typografia i kolorystyka

Źródło: HalGatewood.com, domena publiczna.

Font, czcionka czy krój pisma? Jakie są różnice pomiędzy tymi terminami? Czym charakteryzują się kroje szeryfowe i bezszeryfowe? Typografia nie jest łatwym zagadnieniem, w tym e-materiale postaramy się wprowadzić najważniejsze związane z nią pojęcia.

Pozostałe e-materiały z tej serii:

- Projektowanie stron internetowych – najważniejsze informacje,
- Projektowanie stron internetowych – od szkicu do projektu,
- Projektowanie stron internetowych zorientowanych na użytkownika,
- Projektowanie stron – język HTML, cz. 1,
- Projektowanie stron – język HTML, cz. 2.

Twoje cele

- Scharakteryzujesz kroje szeryfowe oraz bezszeryfowe.
- Prześledzisz różnice między krojem, fontem oraz czcionką.
- Wyjaśnisz, co należy brać pod uwagę, projektując typografię strony.
- Przeanalizujesz proces wybierania kolorystyki strony.

Przeczytaj

Definicja typografii

Typografia to jeden z działów grafiki użytkowej, zajmujący się krojami pisma (**fontów** w przypadku publikacji w sieci). Jest to także element projektu służący do prezentacji treści i tekstów. Prezentacja powinna być estetyczna i czytelna. Strony internetowe powinny cechować prostota, dlatego podczas ich projektowania należy ograniczyć się do maksymalnie dwóch fontów.

Typografia jest ważna również w kontekście budowania świadomości marki (ang. *branding*). Strona WWW jest wizytówką firmy, a więc powinna być zarówno estetyczna, jak i charakterystyczna, łatwo kojarząca się z marką. Jednym z elementów odpowiedzialnych za taki wygląd strony jest tekst, który musi być nie tylko interesujący, ale też estetyczny, czytelny i dobrze sformatowany.

Tekst na stronie powinien być dostosowany do urządzeń, na których będzie wyświetlany. Warto pamiętać, że na ekranach smartfonów duża czcionka nie wygląda dobrze, a nagłówki nie mogą zajmować więcej niż dwie linie. Gdy zaprojektujesz stronę mobilną, zweryfikuj, jak wygląda na docelowych urządzeniach. Zmruż oczy i zobacz, czy wyróżniają się odpowiednie frazy oraz czy tło nie pogarsza czytelności.

Polecenie 1

Poszukaj witryny [Typ.io](https://typ.io). Przyjrzyj się, w jaki sposób twórcy operują fontami. Przeanalizuj użycie fontu ze względu na jego umiejscowienie, dopasowanie do tematyki projektu, ułożenie (odległości między literami, liniami tekstu, akapitami).

Krój bezszeryfowy

Krój szeryfowy

Źródło: tylko do użytku edukacyjnego.

Kroje pisma, czyli fonty, służą nie tylko do przekazania treści, ale też są elementami projektu i mogą go wzbogacić – zdarza się nawet, że zastępują w nim grafiki.

Jak powiedział znany grafik Kurt Weidemann (twórca takich logotypów jak: Mercedes-Benz, Porsche, Deutsche Bahn): „Dobra typografia nie szuka wszystkiego, co jest jeszcze możliwe, ale pyta o to, co jest konieczne”. W myśl tej zasady teksty powinny być czytelne i estetyczne.

Gdy chcemy, aby teksty na stronie były dobrze odbierane przez użytkownika, musimy:

zachować odstępy między nimi;

Jednolite teksty, które tworzą ścianę, bardzo szybko męczą oczy i sprawiają, że użytkownik po krótkim czasie opuszcza stronę.

wybrać czytelne fonty;

Najlepiej bezszeryfowe, czyli takie, które pozbawione są ozdobników, np. Arial, Verdana, Georgia.

dobierać odpowiednie wielkości liter – zarówno jeśli chodzi o tekst, jak i o nagłówki;

Polecana wielkość, która jest czytelna, to nie mniej niż 12 pikseli. Dobrze czyta się litery wielkości 14 i 16 pikseli. Czasem warto pokusić się nawet o rozmiar 18 pikseli. Nagłówek powinien mieć powyżej 30 punktów.

zachować umiar, jeśli chodzi o liczbę umieszczanych informacji;

Użytkownik woli kilka krótszych tekstów od jednego długiego artykułu.

stosować język dopasowany do grupy odbiorczej;

Sposób formułowania myśli powinien być zrozumiały dla odbiorcy.

stosować wyróżnienia;

Pogrubiaj ważniejsze słowa lub frazy, aby użytkownik, skanując tekst, znalazł to, co go zainteresuje i przeczytał cały tekst. Unikaj przesady. Zbyt duża liczba pogrubień lub tekstu pochyłego (kursywa najczęściej stosowana jest przy cytatach) sprawia, że tekst jest trudny w odbiorze.

dobierać odpowiednio kolory;

Tekst powinien kontrastować z tłem, aby być odpowiednio widoczny, także na małych wyświetlaczach urządzeń mobilnych.

poukładać strukturę tekstu.

Zróżnicować wielkości liter w zależności od ważności przekazu – nagłówki H1, H2. Nagłówek H1 powinien stanowić 300% rozmiaru czcionki tekstu głównego. H2 powinien stanowić 200%, np. jeśli tekst główny ma 18 pkt, to H2 powinien mieć wielkość 36 pkt.

Stosować odpowiednią szerokość linii, liczba znaków w wierszu powinna sięgać maksymalnie ok. 70, a więc szerokość strony A4, np. w dokumencie Word, Libre Office. Optymalna liczba znaków na stronie WWW to 40–50. Dobrze, gdy tekst jest wyrównany, czyli wyjustowany do lewej strony.

Zachować odstępy między wierszami. Jest to tzw. interlinia – ta zmienna zależna jest od zastosowanej w projekcie czcionki. Sprawdź na początek 140–150% wysokości linii. Zachować odpowiednią szerokość beczki, czyli odstęp między literami. Rozciąganie wyrazów często sprawdza się w przypadku nagłówków, które mają także stanowić ciekawy element graficzny na stronie.

Zachować odstępy między akapitami – podziel tekst na mniejsze, spójne elementy i zachowaj między nimi odstęp między 10 a 20 pikseli.

Stosować maksymalnie dwa rodzaje fontów, które powinny do siebie pasować.

Pamiętaj, że najważniejsza jest czytelność, a więc nie wybieraj zbyt ozdobnych krojów pisma.

Nie używaj dużych liter w nagłówkach. Bywa, że są trudne do odczytania.

Źródło: tylko do użytku edukacyjnego.

Na początku pracy z projektem strony WWW, można korzystać z fontów już istniejących, dostępnych w internecie. W miarę zdobywania praktyki, warto tworzyć własne, autorskie fonty, co nada witrynie unikatowy wygląd i wyróżni ją w sieci.

Słownik

font

zestaw czcionek o konkretnych cechach, zapisanych w postaci elektronicznej w jednym pliku; krój pisma widziany na monitorze, czasem błędnie określany jako czcionka (która to w rzeczywistości jest nośnikiem znaku, metalowym prostopadłościanem stosowanym w druku wypukłym)

formatowanie tekstu

jest to zmiana wyglądu tekstu oraz przekształcanie jego fragmentów, np. przez dodanie wyróżnień za pomocą HTML (języka znaczników); ręczne przypisanie cech to formatowanie twarde, a przypisanie stylu tekstu to formatowanie miękkie

krój pisma bezszeryfowy

litery bez zakończeń, proste bez ozdobników

krój pisma szeryfowy

litery ze spłaszczonymi lub ozdobnymi zakończeniami

sierotki w tekście

kolokwialne określenie pozostawionych na końcu wersu spójników; podczas składu tekstu należy pamiętać, żeby nie zostawiać spójników na końcu wiersza

typografia

zbiór zasad odnoszących się do aspektów wizualnych tekstu; ma duże znaczenie w przypadku projektowania stron WWW, identyfikacji graficznej firmy i we wszystkich pracach graficznych

Film edukacyjny

Polecenie 1

Zapoznaj się z filmem edukacyjnym.

Kolorystyka stron www

Film dostępny pod adresem </preview/resource/R4Ym4zd8EeIB1>

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY-SA 3.0.

Film nawiązujący do treści materiału: Kolorystyka stron.

Polecenie 2

Poszukaj przykładów witryn, które łamią zasady doboru kolorów. Jak je oceniasz? Jak sądzisz, dlaczego zasady zostały złamane. Czy celowo?

Sprawdź się

Pokaż ćwiczenia:

Ćwiczenie 1

Wskaż, które z wymienionych krojów pisma są szeryfowe. Zaznacz wszystkie poprawne odpowiedzi.

A. Strona WWW

B. Strona WWW

C. Strona WWW

D. Strona WWW

☐ C

☐ D

☐ B

☐ A

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY-SA 3.0.

Ćwiczenie 2

Wskaż, jaką wielkość powinien mieć nagłówek H1 na stronie WWW.

☐ 400% rozmiaru czcionki tekstu głównego

☐ 300% rozmiaru czcionki tekstu głównego

☐ o 10% większą niż nagłówek H3

☐ 200% rozmiaru czcionki tekstu głównego

Źródło: Akademia Finansów i Biznesu Vistula, licencja: CC BY-SA 3.0.

Ćwiczenie 3

Uzupełnij tekst.

Aby tekst na stronie WWW dobrze się czytało, [] powinien mieścić maksymalnie około [] znaków. Optymalna liczba to jednak około [] znaków.

80

wpis

wiersz

150

20-30

70

90-100

40-50

Ćwiczenie 4

Wyjaśnij, co to są kolory monochromatyczne.

Ćwiczenie 5

Wyjaśnij, co to są kolory dopełniające.

Ćwiczenie 6

Wskaż poznane w e-materiale sposoby dobierania koloru do projektu strony WWW. Zaznacz wszystkie poprawne odpowiedzi.

☐ przeciwstawnie do panujących trendów

☐ do pustego projektu

☐ do gotowego projektu

☐ do konkretnych zdjęć i grafik

Ćwiczenie 7

Wskaż, który kolor nie należy do podstawowych.

☐ zielony

☐ żółty

☐ czerwony

☐ niebieski

Źródło: Akademia Finansów i Biznesu Vistula, licencja: CC BY-SA 3.0.

Ćwiczenie 8

Rozwiń skrót RGB.

Dla nauczyciela

Autorka: Paulina Wierzbińska

Przedmiot: Informatyka

Temat: Projektowanie stron internetowych – typografia i kolorystyka

Grupa docelowa:

Szkoła ponadpodstawowa, liceum ogólnokształcące, technikum, zakres podstawowy

Podstawa programowa:

Cele kształcenia – wymagania ogólne

II. Programowanie i rozwiązywanie problemów z wykorzystaniem komputera oraz innych urządzeń cyfrowych: układanie i programowanie algorytmów, organizowanie, wyszukiwanie i udostępnianie informacji, posługiwanie się aplikacjami komputerowymi.

III. Posługiwanie się komputerem, urządzeniami cyfrowymi i sieciami komputerowymi, w tym: znajomość zasad działania urządzeń cyfrowych i sieci komputerowych oraz wykonywania obliczeń i programów.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

II. Programowanie i rozwiązywanie problemów z wykorzystaniem komputera i innych urządzeń cyfrowych.

Zakres podstawowy. Uczeń:

3) przygotowuje opracowania rozwiązań problemów, posługując się wybranymi aplikacjami:

f) tworzy stronę internetową zgodnie ze standardami, wzbogaconą tabelami, listami, elementami dynamicznymi, posługuje się arkuszem stylów, korzysta z oprogramowania i serwisów przeznaczonych do tworzenia stron; potrafi opublikować własną stronę w internecie;

III. Posługiwanie się komputerem, urządzeniami cyfrowymi i sieciami komputerowymi.

Zakres podstawowy. Uczeń:

4) charakteryzuje sieć internet, jej ogólną budowę i usługi, opisuje podstawowe topologie sieci komputerowej, przedstawia i porównuje zasady działania

i funkcjonowania sieci komputerowej typu klient-serwer, peer-to-peer, opisuje sposoby identyfikowania komputerów w sieci.

Kształtowane kompetencje kluczowe:

- kompetencje cyfrowe;
- kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się;
- kompetencje matematyczne oraz kompetencje w zakresie nauk przyrodniczych, technologii i inżynierii.

Cele operacyjne (językiem ucznia):

- Scharakteryzujesz kroje szeryfowe oraz bezszeryfowe.
- Prześledzisz różnice między krojem, fontem oraz czcionką.
- Wyjaśnisz, co należy brać pod uwagę, projektując typografię strony.
- Przeanalizujesz proces wybierania kolorystyki strony.

Strategie nauczania:

- konstruktywizm;
- konektywizm.

Metody i techniki nauczania:

- dyskusja;
- rozmowa nauczająca z wykorzystaniem multimediu i ćwiczeń interaktywnych.

Formy pracy:

- praca indywidualna;
- praca w parach;
- praca w grupach;
- praca całego zespołu klasowego.

Środki dydaktyczne:

- komputery z głośnikami, słuchawkami i dostępem do internetu;
- zasoby multimedialne zawarte w e-materiale;
- tablica interaktywna/tablica, pisak/kreda.

Przebieg lekcji

Przed lekcją:

1. Uczniowie przygotowują prezentacje dotyczące wybranych fontów polskich twórców.

Faza wstępna:

1. Nauczyciel prosi uczniów o intuicyjne podanie definicji takich pojęć jak font, czcionka, typografia, krój pisma. W razie potrzeb koryguje wypowiedzi uczniów.
2. Przedstawienie tematu zajęć oraz wspólne z uczniami ustalenie kryteriów sukcesu.

Faza realizacyjna:

1. Uczniowie w grupach przygotowują prezentacje dotyczące tego, co wpływa na wybór typografii oraz kolorystyki strony WWW.
2. Uczniowie prezentują przygotowane przez siebie wystąpienia dotyczące fontów. Nauczyciel przeprowadza głosowanie dotyczące tego, który font najbardziej podoba się klasie.
3. Klasa wspólnie omawia ewentualne zastosowania fontu, który wygrał głosowanie.
4. Nauczyciel dzieli klasę na grupy. Każda z grup otrzymuje za zadanie przygotowanie prostej tablicy inspiracji dla strony o podanej przez nauczyciela tematyce. Grupy prezentują swoje tablice.
5. Uczniowie zapoznają się z filmem. Dyskutują na temat tego, co skłoniło ich do wyborów dokonanych w kontekście tablicy.
6. Uczniowie odpowiadają na pytanie postawione w Poleceniu 2.

Faza podsumowująca:

1. Uczniowie powtarzają najważniejsze informacje dotyczące typografii.

Praca domowa:

1. Uczniowie wykonują wskazane ćwiczenia interaktywne.

Wskazówki metodyczne:

- Multimedia może stanowić zaproszenie do przygotowania tablicy (*story board*) inspiracji przed zaprojektowaniem strony internetowej.